

[Per Federspiel.]

i hvert fald meget langt fra det, der var formålet, da vi stiftede De Forenede Nationer i 1945; formålet var at bidrage til fredelig løsning af stridigheder staterne imellem ved forhandling og ved andre fredelige midler. Jeg minder om, at den sidste gang en borgerkrig var direkte inddraget i verdenspolitikken, var dengang, vi havde den spanske borgerkrig, hvor de europæiske magter, der siden indlod sig i en verdenskrig, prøvede deres våben, hvorefter udviklingen har umuliggjort en demokratisk løsning af spørgsmålet i den næste menneskealder.

Jeg tror, at man også fra De Forenede Nationers side skal være varsom med at indlade sig for stærkt på heroiske krigshandlinger og i stedet koncentrere sig om det, der er organisationens hovedopgave: at bilægge opståede kriser ved fredelige midler.

Den højtærede udenrigsminister var da også positivt inde på, at man måtte udbygge De Forenede Nationer som et middel til at fremme en international retsorden. Det er min erfaring, at man i alle de nye lande har et åbent blik for dette, men at det skorter på den tekniske bistand, på selve opfattelsen af de elementære retsbegreber, der er i disse lande, hvor begrebet beskyttelse af menneskerettighederne vises omtrent den samme interesse, som vises for den danske ombudsmandsinstitution, der er blevet en af vore største eksportvarer, i hvert fald potentielt. Jeg ville ønske, at man i hvert fald fra dansk side ville gøre en indsats for nu — 10-12 år efter, at verdensmenneskeretserklæringen blev vedtaget i De Forenede Nationer — at få den ført over på det egentlige retlige plan som en bindende konvention, hvorefter man kunne indklage retsbrydere for den internationale domstol i Haag.

Jeg skal her forlade De Forenede Nationer og blot gøre den bemærkning, at det er mit indtryk, at offentligheden her i landet har været noget desorienteret ved den linje — eller rettere sagt den mangel på linje — der har fundet udtryk ved vor delegations afstemninger i De Forenede Nationer. Jeg sigter her ikke mindst til de mange forskellige resolutioner om en atomafrustning, forbud mod anvendelse af atomvåben o. s. v.

Alle ønsker naturligvis, at vi snarest muligt skal få atomrisikoen under kontrol, og at man kan få et internationalt kontrolleret forbud mod atomvåben, men vi må dog ikke glemme, at vor egen politik i øjeblikket bygger på gengældelsesrisikoen, nemlig på, at vi i baghånden i håbet om aldrig at komme til at benytte dem råder over kræfter, som skulle forhindre ethvert angreb. Så længe vi ikke har klarhed over, i hvilket omfang det virkelig er muligt at nå frem til en forhandling med den anden side, vil jeg finde det klogt, at man holder sig noget tilbage med generelle erklæringer om afskaffelse af nuklearvåben.

Den højtærede minister afsluttede sin redegørelse med nogle bemærkninger om markedsplanerne, og vi har fra vor side intet at indvende mod det oplæg til realitetsforhandling, der nu er fremsat fra regeringens side. Vi hilser navnlig med tilfredshed, at vore forhandlinger med de seks lande føres parallelt med Englands og ikke afhængigt af de engelske forhandlinger. Dette imødekommer til en vis grad de synspunkter, som vi fra vor side gjorde gældende under debatten i sommer.

Den højtærede minister nævnedes intet om en anden udvikling inden for de seks end den rent økonomiske. Det er jo sådan, at den franske ambassadør her i København i nogle måneder har haft forsædet i et udvalg, der har udarbejdet planer for et videre politisk samarbejde landene imellem ud fra den tanke, at den europæiske kommission i Bruxelles skulle være det rent administrative økonomiske organ, medens de politiske beslutninger skulle henlægges til ministerrådet og støttes af en eller anden form for sekretariat.

Nu foreligger jo de tanker, som denne komité har gjort sig, offentliggjort, og jeg vil gerne henlede den højtærede ministers opmærksomhed på det meget ønskelige i, at vi også fra dansk side følger denne udvikling meget nøje. Det fremgår nemlig af det offentliggjorte uddrag af et udkast til en politisk overenskomst mellem de europæiske lande, at der kan være bestemmelser, som vil gøre det yderligere vanskeligt — ikke blot for Sverige, men for andre neutrale lande i Europa — at slutte sig til fællesmarkedet, måske endda at associere sig fællesmarkedet. Det ville være ønskeligt, at